

Ledarskap inom universitetsvärlden

- Universitet kommer från ordet "sammanslutning".

→ "Sammanslutning mellan lärare, studenter samt studenter emellan. Just att samlas kring idéer och kunskap av ett gemensamt och principiellt intresse bör vara självklara särarten och styrkan för universitet och högskolor även idag."

Söderström, M. (1992). *Ledning och ledarskap i högskolan - några perspektiv och möjligheter*. SOU 1992:15.

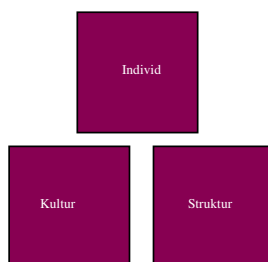

Att förstå den kontext som du verkar i

(Modifierad utifrån T Jordans modell)

Högskolans/universitets särart

- akademisk frihet
- forskningens frihet
- kollegialt inflytande
- institutionellt oberoende
- kollegialt självstyre
- akademiskt ledarskap

SOU 2000:101. *Högskolans ledning*. Stockholm: Fritzes.

Ledarskap inom akademien

Traditionellt

- Kollegial styrning och ledning ("En av oss"/primus inter pares)
- Konsensus
- Företräda gruppens syn
- Autonomi och självständighet (*Försöka leda de oledbara*)
- Legitimitet i gruppen

Framtiden.....

- en enskild ledande (stark) person som ska vara visionär, förändringsbenägen, ha ett starkt självförtroende, vara tydlig, resultatfokuserad, uthållig och inte rädd för att fatta beslut.

Haake, U. (2004). *Ledarskapande i akademien*. Avhandling, Umeå universitet

5

Kollegialitet: svårigheter

- Klämda positionen
→ Uppdrag "uppifrån" men medarbetare ser ledaren som representant mot det som kommer uppifrån
- "Genomförandeork/lojalitet"
- Vad händer med implementering när besluten förs ut i organisationen?
- Hur gemensamt se till omvärldens krav/förändringsbehov/helheten?
- Hur säkerställa beslutskraft likväl som delaktighet bland medarbetare?

Ledar/chef rollen

- Akademiska ledaren kontra chefen
- Ledare relation/chef position; otydlighet i rollerna inte minst för prefekter
- Går mer och mer mot chefskap
- Leda projekt, leda kollegorna
- Strategiskt utvecklingsarbete
- Samtidigt som fatta beslut om prioriteringar, individuell lönesättning
- Mer kollegialitet än ledarskap?
- Fördelningsfrågor

Förändringar som påverkar ledarskapet

- Statsmakterna alltmer intresserade av uppföljning av regleringsbrev och uppdrag på alltfler områden/mer kontroll
→ Eus inflytande/Globalisering
- Ekonomisk styrning och fokuserad finansiering av vissa prioriterade/strategiska områden
- Krav på profilering/prioritering/koncentration
- Krav på resultat/nytta
- Krav på kostnadseffektivitet
- Konkurrensutsatta/ranking
- Förändringshettiskt/intensivt
- Management kultur
- Autonomiutredningen

Håkola, L. (2000). *Ar dörigerna soliter...*
Söderström, M. (1992). *Ledning och ledarskap inom högskolan. SOU 1992:15.*
Lindholm Schulz, H. (2010). *Föreläsning om Kollegialt akademiskt ledarskap, KTH.*

Att leda i akademisk miljö år 2020

- förtroende
- tillit
- synlighet
- självkännedom
- lyhördhet
- professionalism

Ur: Att leda i akademisk miljö år 2020. Rapport från ett idéseminarium inom IDAS-projektet. <http://www.idas.nu/>

Hur upplever ni ledarskapet i er organisation?

Krav & kontrollmodellen

Offentlig sektor, 28,6%	Offentlig sektor, 18%
Privat sektor, 32%	Privat sektor, 22,5%
Universitet, 16,6%	Universitet, 67%
Offentlig sektor, 30%	Offentlig sektor, 27,4%
Privat sektor, 26%	Privat sektor, 15%
Universitet, 2%	Universitet, 14,4%

(Aha-studien, KI)

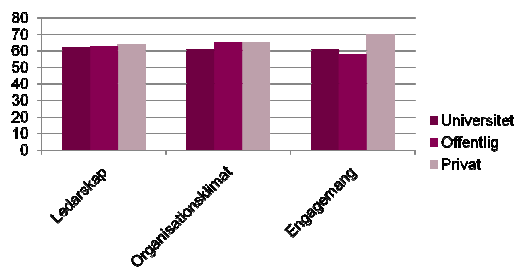

Skillnader mellan universitet, offentlig sektor och privatsektor

---

Inte får stöd eller uppmuntran från chef

Kvinnor		Män	
Process- och maskinoperatörs- arbete, transportarbete m.m.	40,3	Arbete inom jordbruk, trädgård, skogsbruk och fiske m m	54,6
Vårdbiträden, personliga ass. m.fl.	38,2	Ledningsarbete	46,3
Lärararbete inom universitet, gymnasie- och grundskola	37,8	Lärararbete inom universitet, gymnasie- och grundskola	45,4
Arb. som kräver teor. specialistkomp.	36,6	Maskinoperatörs- o monteringsarbete	45,1
inom biologi, hälso- o sjukvård		Metalhantverk, reparatörsarbete m.m.	44,1
Barnskötare m.fl.	35,8	Transport- och maskinförarbete	43,8
Arb. inom biologi, hälso- och sjukvård som kräver kortare högskoleutb.	35,7	Hantverksarbete inom bygg- verksamhet och tillverkning	42,9

Arbetsmiljö undersökning 2005

Citat

- "Jag vet inte nyckeln till framgång men nyckeln till misslyckande är att försöka göra alla nöjda."
- "Skickligt ledarskap är att hålla de fem som hatar dig åtskilda från de fem som ännu ej bestämt sig"

Tack för uppmärksamheten!

- Universitet kommer från ordet "sammanslutning".
"Sammanslutning mellan lärare, studenter samt studenter emellan. Just att samlas kring idéer och kunskap av ett gemensamt och principiellt intresse bör vara självklara särarten och styrkan för universitet och högskolor även idag."

Söderström, M. (1992). *Ledning och ledarskap i högskolan- några perspektiv och möjligheter. SOU 1992:15.*

Självständighet
/autonomi

Effektivitet
/styrning
